

**KONFERENCJA
EPISKOPATU
POLSKI**

POLISH BISHOPS'
CONFERENCE
—
CONFERENTIA
EPISCOPORUM
POLONIAE

Abp Wojciech Polak

Metropolita Gnieźnieński, Prymas Polski
Delegat KEP ds. Ochrony Dzieci i Młodzieży

Warszawa, 12 stycznia 2023 r.

BD.1/2023/4

Eminencjo/Ekscelencjo,

Kościół w Polsce podejmuje wezwanie Papieża Franciszka i w pierwszy piątek Wielkiego Postu obchodzi dzień pokuty i modlitwy za grzech wykorzystania seksualnego. Niniejszym przekazuję materiały duszpasterskie „Wspólnota ze Zranionymi” – DMiP 2023.

Proszę serdecznie o przekazanie załączonych materiałów do wydziałów duszpasterskich, tak by adekwatnie odpowiedzieć na potrzebę stosownych pomocy, umożliwiających godne przeżycie tego dnia we wspólnotach parafialnych.

Z braterskim pozdrowieniem w Panu,

+ Wojciech Polak

Arcybiskup Metropolita Gnieźnieński, Prymas Polski
Delegat KEP ds. Ochrony Dzieci i Młodzieży

**DZIEŃ MODLITWY
I POKUTY ZA GRZECH
WYKORZYSTANIA
SEKSUALNEGO**

**SZUKAM, O PANIE,
TWOJEGO **OBLICZA****

**PIERWSZY PIĄTEK WIELKIEGO POSTU
24 LUTEGO 2023 R.**

Biuro Delegata KEP ds. Ochrony Dzieci i Młodzieży

WSPÓLNOTA ZE ZRANIONYMI

Materiały duszpasterskie na dzień modlitwy i pokuty
za grzech wykorzystania seksualnego małoletnich

Pierwszy piątek Wielkiego Postu
– 24 lutego 2023 r.

Warszawa 2023

DMiP 2023
wspiera

Katolickie Radio Podlasie	www.radiopodlasie.pl
Radio Warszawa	www.radiowarszawa.com.pl
Radio Nadzieja	www.radionadzieja.pl
Radio Niepokalanów	www.radioniepokalanow.pl
Radio Głos	www.radioglos.pl
Radio RDN Małopolska	www.rdn.pl
Katolicka Rozgłośnia Radiowa FIAT	www.fiat.fm
Radio Via	www.radiovia.com.pl
Radio RDN Nowy Sącz	www.rdn.pl
Radio Victoria	www.radiovictoria.pl
Katolickie Radio Diecezji Płockiej	www.krdp.fm
Radio Emaus	www.radioemaus.pl
Radio Rodzina Wrocław	www.radiorodzina.pl
Radio I	www.radioi.pl
Katolickie Radio Zamość	www.radiozamosc.pl
Radio eM 107,6 FM	www.radioem.pl
Radio eM Kielce	www.em.kielce.pl
Radio DOXA	www.doxa.fm
Radio Rodzina /Kalisz/	www.radiorodzina.kalisz.pl
Radio „Jasna Góra”	www.radiojasnagora.pl
Radio Fara	www.radiofara.pl
Radio Profeto	www.radioprofeto.pl

Spis treści

Słowo Delegata KEP ds. Ochrony Dzieci i Młodzieży	5
Droga Krzyżowa.....	7
Materiały liturgiczne.....	21
• Modlitwa wiernych.....	21
• Propozycja kazania.....	22
Rozważania różańcowe	24
Koronka do Bożego Miłosierdzia	26
Instytucje działające na rzecz osób małoletnich dotkniętych przemocą seksualną oraz ochrony dzieci i młodzieży w Kościele w Polsce	28

Słowo Delegata KEP

ds. Ochrony Dzieci i Młodzieży

przed Dniem Modlitwy i Pokuty za grzech wykorzystania seksualnego:

Twórzmy wspólnotę ze Zranionymi! (24 II 2023)

Krzywdą, której doświadczyły osoby zranione wykorzystaniem seksualnym, dotyka wielu aspektów ich życia. Działania sprawców wpływają na ich poczucie własnej wartości i godności, a nadszarpnięte zaufanie do drugiego człowieka utrudnia budowanie relacji z innymi. Cień tej krzywdy dotyka także przestrzeni wiary. Pojawiające się pytania – gdzie był wtedy Bóg? dlaczego nie ochronił mnie przed tym dramatem? czemu mimo błagania w modlitwie, by ten dramat się skończył, on nadal trwał? – są znakiem osamotnienia w tym cierpieniu. Dramat wykorzystania zakrywa przed skrzywdzonymi oblicze Boga pełnego miłości. Jakże trudno sercu przepełnionemu bólem uwierzyć, że Bóg jest po jego stronie i że można liczyć na towarzyszenie i wsparcie wspólnoty Kościoła.

W odpowiedzi na apel papieża Franciszka, Kościół w Polsce przeżywa co roku Dzień Modlitwy i Pokuty za grzech i przestępstwo wykorzystania seksualnego. Zachęcam wszystkich do włączenia się w modlitwę w pierwszy piątek Wielkiego Postu – 24 lutego br. – m.in. poprzez nabożeństwo drogi krzyżowej z przygotowanymi na ten dzień rozważaniami. Niczym św. Weronika ocierająca umęczone Oblicze Chrystusa, otrzymajmy chustą modlitwy i pokuty cierpiące twarze naszych sióstr i braci, których życie naznaczone jest dramatem wykorzystania. Pomocne materiały duszpasterskie znajdują się na stronie wspolnotazezranionymi.pl.

Wielkodusznie odpowiedzmy też na zachętę Ojca Świętego Franciszka, który na marzec tego roku wyznaczył intencję modlitewną za skrzywdzonych. Brzmi ona: „Módlmy się za tych, którzy cierpią z powodu zła zadanego im przez członków wspólnot kościelnych, aby w tym samym Kościele znaleźli konkretną odpowiedź na swój ból i cierpienie”. Naszą odpowiedzią niech będzie modlitwa, towarzyszenie i wrażliwość okazana osobom skrzywdzonym wykorzystaniem seksualnym. Twórzmy wspólnotę ze Zranionymi!

+ Wojciech Polak

Arcybiskup Metropolita Gnieźnieński, Prymas Polski

Delegat KEP ds. Ochrony Dzieci i Młodzieży

Droga Krzyżowa

Wprowadzenie przed rozpoczęciem Drogi Krzyżowej:

Autorem rozważań tegorocznej Drogi Krzyżowej jest o. Tarsycjusz Krasucki OFM, który w młodości został skrzywdzony przez duchownego. Należy do zgromadzenia ojców franciszkanów, jest koordynatorem zakonnym Fundacji Świętego Józefa KEP.

*

Jezus wystarcza. Tam gdzie On jest nie brak niczego. Ponieważ kocha tych, w których znajduje odblask Siebie, pozostaje dla nich Wszystkim. Jest też Wszystkim w tym czasie i w wieczności.

św. Karol de Foucauld

I stacja: Sąd Piłata

*Krzywym mieczem fałszu,
łękliwą ręką Prawdę rozplatał,
człowiek mały, co względy i opinie
nad życie Sprawiedliwego przelożył.
„Umywam ręce, zamykam serce”
Krew Jezusa, za egoizm – zapłata.
Dziękuję Jezu za cichość pokorną
i wyrok przyjęty – cierń i rany,
Jezu kochany.*

Jezu Chryste, jedyna w cierpieniu ostojo! Ty, któryś niesprawiedliwy wyrok przyjął milczeniem głębokim. Daj, prosimy, siebie dla Ciebie utracić, i nie zakrzyknąć z bólu, bo przecież jest tak trudno, gdy serce się rozrywa na widok zbrodniczej ręki, co w swej garści trzyma nikłe tchnienie duszy – zranionej okrutnie pod pozorem prawdy.

II stacja: Jezus bierze krzyż na ramiona

*O! Miłości nieodgadniona
pocałunek na sęcatej belce
i ręką przeciągasz – drzazgi badając,
i belkę z oka mojego,
i drzazgi z oka bliźniego – ukochałeś.
Cieślo zraniony...
Drewno Miłości unieść musi brzemię,
a teraz Miłość dźwiga drewno szorstkie grzechów.
Za Krew i rany
dziękuję Jezu kochany.*

Boży Baranku, cichy i pokorny! Wziąłeś na Swoje ramiona, brzemię cudzej winy. Pozwól nam przyjąć krzyż na miarę Twoich planów względem naszych dusz, i złożyć pocałunek na sęcatej belce – szorstkością grzechu raniącą serce bez litości – pozwól słodki Zbawicielu. Błagamy Cię Panie, udziel sił do drogi, byśmy odnaleźli w Tobie, sens życia, które nas tak boli.

III stacja: Upadek pierwszy Jezusa

*Z prochu ulicznego Krwią zwilżonego
w mozole lepisz Panie,
moje życie – nowe ukochanie.
To drogi pocątnek,
na serca mojego progu potknięcie.
Mój słodki Panie,
przez Twoje w bólu leżenie
niech w serce spłynie uzdrowienie.*

Najdroższy Jezu, który ciężarem drzewa zbrodni ludzkiej zostałeś przytłoczony do ziemi, pomóż nam powstać z bezsilności tego, co w głębi zranionych dusz tak w boleści leży. Wzbudź w nas wiarę, nadzieję i miłość. Miłością pokrzep osłabłe istnienie, by iść zechciało dalej przez Ciebie wytyczoną trasę – Krwią Przenajświętszą obficie skropioną.

IV stacja: Spotkanie z Matką ukochaną

*W milczeniu – w falującej złości,
dwie oazy pokoju – woli Bożej.
Ta chwila
w przekrwionych oczu spojrzenie,
bez słowa słów Izajasza wypełnienie,
Cierpiący Sługa Jahwe i Służebnica.
Ukradkiem w zaułku uliczki,
oto adoracja Przenajświętszego,
utęskniony Syn,
któremu nic ulżyć nie można,
Fiat – niech się stanie.
Przez Serca z bólu pęknięcie,
moje uzdrowienie ze śmierci.*

O Panno Maryjo, cała nadziejo nasza! Tyś ze łzami patrzyła na Oblicze Syna, tak bardzo poranione, gdy Go spotkałaś na krzyżowej drodze. Prosimy, wejdź w zaułki serc naszych i ogarnij je swoim czułym spojrzeniem. Niech zajaśnieje w nas Chrystus, pomimo mroku tego o czym zapomnieć nie możemy. Bolesna Matko uciekamy się pod Twoją opiekę. Pośredniczko nasza u Boga, wstawiaj się za nami.

V stacja: Szymon rolnik pomaga Jezusowi

*Jeszcze ręce nabrzmiałe pracą na roli,
a tu w drodze do domu
nowe narzędzie na barki wtłoczono.
Szymonie! – to życiodajne drzewo
gdyś dotknął i Krwią ubrudził
na serce błogość zstąpiła,
tak gorycz w słodkość się przemienia,
wrósł korzeń w serce głęboko.
Przez Krew kapiącą na kamienny trakt
uzdrów mej wiary brak.*

Pośredniku Boski, dziękujemy Ci, za rękę usługną, co w nocy cierpienia wyciągnięta, na jasność Twojego oblicza wskazuje. Twe Serce, ranami ludzkich grzechów starte, żyje nadal pod powłoką czyjejs dobrej dłoni, która w geście ofiarnej miłości do Ciebie prowadzi po bólu dolinie. Wspomóż Chryste swoją łaską to, co w nas omdlałe. Niech w Twoim Miłosierdziu odzyskamy wiarę, że jesteś z nami.

VI stacja: Weronika ociera twarz Jezusowi

*Na spieczone, w pyle,
pośród stróżek krwi i potu,
białej chusty chłód wytchnienia – Oblicze.
Na obraz i podobieństwo stworzył go,
a w nozdrza tchnął tchnienie życia.
Z tej twarzy bólem pooranej,
tak trzeba było, byś odbił Swą jasność
na mrocznej mojego życia stronie.
Przez pot, krew i rany,
ulecz Jezu kochany.*

Oblubieńcze słodki! Odcisnij na nas Twój obraz bólem poorany, ale jakże jaśniejący w prawdzie i miłości. Przyjdź o Jezu z białym płótnem łaski i niech Krew Twoja Przenajświętsza obmyje nasze dusze. Uzdrów rany co z trudem się goją. Ulecz pamięć pękniętą, która Twarz Twoją zniekształca tak bardzo. Łzę otrzyj spływającą cicho w głębiny naszych istnień.

VII stacja: Pan Jezus drugi raz upada pod krzyżem

*Poczuła ziemia krwawe westchnienie,
a Ciało Pana tak ściśle przylgnęło
do brudu ulic handlarzy,
Ostatni Jesteś – wzgardzony.
To jednak cud wielki, Panie,
bo ziemia w Twych ranach
doznaje uzdrowienia.
Tak nisko chciałeś zejść w poniżeniu,
bym spaść niżej nie mógł
w grzechowym zwątpieniu.
Przez nowe stłuczenia i rany,
uzdrów mnie Jezu kochany.*

Wzgardzony Mistrzu! Gdy ziemia przyjmuje Twój drugi upadek, pomóż nam powstać do nowego życia. Kiedy wewnątrz rani kolec czyjejs winy. Błagamy o odwagę, by nie dać się zdeptać kłamstwem, że nic się przecież takiego nie stało. Podaj Jezu swoją dłoń mocną i łaskawą. Pozwól ujrzeć Twe święte i przeczyste Oblicze. Przytul do Serca, po drugim upadku.

VIII stacja: Niewiasty przy drodze płaczące

*Na widok takiego cierpienia łzy popłynęły.
Ten jednak zeschniętymi ustami,
zgnieciony jak robak bezlitośnie,
płakać nie zabronił,
lecz łez adres zmienić kazał.
Nie nade Mną płaczcie,
lecz sobą i dziećmi swymi.
Ja sam ukochałem tę boleść
za wasze przewiny.
Popatrzcie tylko na Moje rany
i szlak z Pretorium czerwony,
tak chodźcie,
bo dobrze miłością znakowany przedwieczną.
A w ranach moich uzdrowienie...*

Pasterzu zraniony! Wybacz brak łez tych, którzy płakać nad sobą już nie potrafią. Skrusz ich serca, aby podjęli pokutę za winy, co nas przygniatają. W głębi cierpienia trudno jest odnaleźć rysy Twojej świętej Twarzy. O Chryste Panie pozwól, choć na chwilę, ujrzeć blask Twych Boskich oczu, który jest ratunkiem wśród mroków zgorszenia.

IX stacja: Pan Jezus trzeci raz upada

*Kilka kroków postąpił
i osłabł niezmiernie.
Najboleśniejszy z upadków,
jak mocno w ziemi utuleni.
Nasz uścisk w ranach i stłuczeniu.
Lecz każda Twojej Krwi kropla
źródłem ożywczym się staje.
Ty co ledwie tchnienie wydajesz
ziemi ożywasz martwość.
To cud! Pod drewna ciężarem
przesączaś miłość krwawą.
Już kamień zdeptany i twardy
w ciało ukrwione zamieniasz.
Przez Krwi strugi i omdlenie
Jezu daj uzdrowienie!*

Panie Jezu Chryste cierpiący w pyle ziemskiej drogi, każda kropla Twojej Krwi jest życiodajnym napojem i ożywczym źródłem na wyschniętej i spękanej ziemi naszych złamanych serc. Pozwól nam powstać z niemocy – Twoją mocą. Podaj nam Swą rękę podnieś nas.

X stacja: Jezus z szat odarty

*Ostatni ze wszystkich – nagi...
Na podniesieniu świat Cię postawił
i stoisz jak Adam przed grzechem w raju,
lecz z grzechu na ciele ranami.
Oto Król – przecież nie z tej ziemi,
bo nic nie ma, tylko obelgi
i bez wstydu spojrzenia.
Ty jednak piękny i nagi jak w raju.
Na obraz Boga – sam Bóg nas odnawia.*

O Jezu cierpiący, czy jest większa boleść, gdy ktoś z godności odziera? Gdy depcze brutalnie to co czyste i święte? W tym zadawaniu cierpienia ludzkiej duszy i ciała jesteś profanowany Ty, Święty Boże! Osłoń nas swoim spojrzeniem, co podnosi ponad bezwstyd wszelki.

XI stacja: Do krzyża przybity

*Już zrastaszą się z drzewem z lasu ziemskiego,
powoli w bólach agonii.
I dłoń przebita, druga i stopy
– już w belkę,
co zeschnęła latami
życie po gwoździach wstępuje kroplami.
O, samotności przerażająca,
ból, w szarpnięcia wywyższeniu.
Już jesteś nad ziemią Baranku Boży..
Przez nowe potoki Krwi i rany,
przez opuszczenie i mrok,
uzdrów Jezu kochany!*

Boski Lekarzu, oddajemy się Tobie z ufnością. Przez to okrutne cierpienie prosimy Cię, uzdrawiaj nasze połamane życie. Przebacz także tym, którzy przez błędnie pojmowane dobro Kościoła krzyżują nieustannie tych, którzy w młodości zostali już uśmierceni.

XII stacja: Śmierć na krzyżu

*Na ciele ogień piekący,
gardło, usta jak skorupa – brak oddechu.
O Jezus, co szepczesz ostatnim wydechem?
Miłości, Miłości, Miłości...
Miłości pragnę, a nie całopaleń...
„Oto wykonało się”
jeszcze tylko człowiek upewnia się
i serce otwiera żelazem.
Stworzenie świata skończone,
czas spocząć po wielkim trudzie...
O, Ciało Najświętsze
przez twe wyniszczenie,
daj uzdrowienie.*

Baranku Boży, wykonało się! Twoje serce zostało otwarte włócznią, a Twoja Krew i Woda przelane na obmycie naszych ran. Dzięki Ci Panie za Twoje życie, które oddałeś za nas. Ukaż nam Swoje Oblicze w ciszy bolesnej ukryte. Maryjo, któraś wiernie stała pod Krzyżem, przyczyn się za nami.

XIII stacja: Zdjęcie z krzyża

*Ciało Syna odmienione
przytuliła Matka,
a łzy kapały na zranioną głowę.
Ona spośród ran i sińców
ciągle widzi piękno dziecka,
choć w torturach świat uczynił
niepodobnym do ludzkiego syna.
Miłość rozpoznaje jednak zawsze
poprzez mury, ściany, kraty,
przez grzechowe odmienienia.
Miłość łzami do prawdy dociera...
Przez łzę przeczystą i zranione Serce,
przez Oblicze zniszczone,
Jezu obmyj rany grzechowe.*

Synu Człowieczy, Twoje umęczone Ciało spoczywa w ramionach Matki. Ona trwając tak w bolesnej ciszy nie zapomina o postudze tak niezbędnej, jak obmycie z krwi i namaszczenie poranionego ciała. Maryjo ucz współczesnych rodziców, wychowawców właściwej reakcji w obliczu krzywdy. Jak bardzo bolesne jest odrzucenie przez najbliższych...

XIV stacja: Złożenie do grobu

*Na skalnej półce nowego grobu,
w całun zawinięte Ciało
położono – smutek, strach i zawód.
Potem kamień zatoczono i koniec.
Lecz grób ten nie kosztował rozkładu,
a blask przeniknął od głębi – do nieba.
Ta śmierć i pogrzeb to odpoczynek.
Na Ciele obumarłym
do życia nas wyniosłeś,
na wieki pieczęcie Królewskiej Miłości
na dłoniach, stopach i boku.
Te rany – Jezu kochany.*

Życie i Zmartwychwstanie nasze, Ty poprzez Wcielenie zjednoczyłeś się z każdym człowiekiem, a poprzez swoją mękę i śmierć poznałeś bolesne losy każdej i każdego z nas. Pomóż nam cierpliwie iść za Tobą każdego dnia, abyśmy razem z Tobą powstawali do nowego życia.

*

Mówimy, że kochamy zbyt mało. Jakże to prawdziwe! Nigdy nie będziemy kochać jak należy, jednak dobry Bóg, który wie z jakiej ulepił nas gliny, i kocha nas bardziej niż matka swe dziecko, powiedział – a On nie kłamie – że nie odrzuci tych, którzy do Niego przychodzą.

św. Karol de Foucauld

Modlitwa wiernych

Przed Oblicze Miłosiernego Boga zanieśmy nasze pokorne prośby:

1. Oblicze Przenajświętsze, uwielbione przez Maryję i św. Józefa, spójrz z miłością na Pasterzy Twojego Kościoła i napełnij ich duchem męstwa w budowaniu Wspólnoty pełnej troski o najmniejszych, z którymi zechciałeś się utożsamić.
2. Oblicze Przenajświętsze, jaśniejące chwałą na górze Tabor, otul ciepłem swojego blasku nasze Siostry i Braci, którzy ukryci i samotni cierpią w cieniu doświadczonej krzywdy przemocy seksualnej.
3. Oblicze Przenajświętsze, otarte przez pobożną Weronikę, umocnij wszystkich tych, którzy towarzyszą skrzywdzonym przemocą seksualną, niech ich odważna miłość przeszywa i odmienia serca wciąż obojętne na cierpienie naszych Sióstr i Braci.
4. Oblicze Przenajświętsze, które spojrzeniem nawróciło Piotra Apostoła, wejrzyj na tych, którzy przez zbrodnie przemocy seksualnej zaparli się Ciebie i zdradzili powierzonych im Siostry i Braci, niech świadomość wyrządzonej krzywdy stanie się początkiem ich drogi pokuty i powrotu do jedności z Bogiem i wspólnotą wierzących.
5. Oblicze Przenajświętsze, upadające na ziemię pod ciężarem krzyża, podźwignij nasze Siostry i Braci, którzy w zderzeniu ze zgorzeniem przemocy seksualnej porzucili zaufanie do wspólnoty Kościoła, okaż im Swoją żywą i miłą obecność w sakramentach i poprzez drugiego człowieka.
6. Oblicze Przenajświętsze, odbłasku Ojca Przedwiecznego, pozwól się rozpoznać w twarzach ludzi skrzywdzonych i daj nam gotowość do opatrywania ich ran.

oprac. s. Scholastyka Iwańska ZSAPU

siostra towarzysząca osobom zranionym
#SiostryDlaZranionych

Propozycja kazania

Czytania: Iz 58, 1-9a; Ps 51; Mt 9, 14-15

Czasem chcielibyśmy mieć Pana Boga na zawołanie. Zadaję Bogu pytania w trudnych dla mnie sprawach – otrzymuję odpowiedź. Potrzebuję pomocy – Bóg jest przy mnie. Czy jest to w ogóle możliwe? Prorok Izajasz daje odpowiedź twierdzącą. Usłyszeliśmy w dzisiejszym czytaniu prorocтво zawierające obietnicę Boga: Wtedy zawołasz, a Pan odpowie, wezwiesz pomocy, a On rzeknie: „Oto jestem!”. Jednocześnie ta obietnica jest poprzedzona pewnymi warunkami. Izajasz wzywa do podjęcia postu, ale rozumianego bardzo szczególnie: chodzi o wrażliwość na drugiego człowieka, szczególnie tego słabego, poranionego, bezbronnego. To nie są oderwane od codziennego życia postanowienia pokutne, ale postawa życiowa, która wyraża się w dobrych działaniach wobec ludzi, których znamy, spotykamy, a którzy potrzebują naszej obecności, naszego czasu, naszego towarzyszenia. To nasza odpowiedź na wezwanie proroka Izajasza do postu. To nasza droga do „szukania oblicza Pana”. To nasze otwieranie się na doświadczenie obecności Boga w życiu – właśnie przez drugiego człowieka.

Warto wchodzić w czas Wielkiego Postu, mając na uwadze ten kontekst. W pierwszy piątek Wielkiego Postu od kilku lat jesteśmy zaproszeni jako wspólnota Kościoła do modlitwy i pokuty za grzech wykorzystania seksualnego. Izajasz nie wymienia wprost osób skrzywdzonych wykorzystaniem seksualnym, jednak jego prorocтво wskazuje, aby „rozerwać kajdany zła” i stanąć po stronie krzywdzonych.

Słowa proroka Izajasza warto potraktować poważnie. Jeżeli tak zrobimy, to nie możemy pozostać obojętni wobec dramatu wykorzystania seksualnego. Skoro jesteśmy w tym dniu w kościele i jednocześnie towarzyszy nam intencja modlitwy za osoby skrzywdzone wykorzystaniem seksualnym, to jest to czas i miejsce, aby padły słowa przeproszenia skierowane do osób zranionych wykorzystaniem seksualnym we wspólnocie Kościoła. Niech w tym dniu i w tym kościele, będzie miejsce na przeproszenie.

Przepraszam. Za krzywdy, które zadali sprawcy Waszego cierpienia, ale też przepraszam za krzywdy doznane od osób, które we wspólnocie Kościoła powinny dać wsparcie, pomóc w uzdrowieniu zranień, a były źródłem bólu, oskarżeń i nowej krzywdy. Przepraszam. Głęboko wierzę, że to słowo leczy

duchowo rany, przywraca skrzywdzonym godność, ale też pokazuje, gdzie leży ciężar odpowiedzialności.

Wiele osób skrzywdzonych wykorzystaniem seksualnym, mimo doznanych krzywd, niezrozumienia i oskarżeń nadal jest we wspólnocie Kościoła, myśląc o Kościele z wielką troską i chcąc, aby także inne osoby trwały w wierze. Dziękuję za świadectwo Waszej wiary, Waszego otwarcia na Chrystusa, Waszego zmagania o wspólnotę Kościoła.

Będąc dzisiaj razem z osobami skrzywdzonymi wykorzystaniem seksualnym, także we wspólnocie Kościoła, ich bliskimi, ich rodzinami, pamiętamy o ich bólu, doznanej krzywdzie i cierpieniu. Często słyszą, że powinni zapomnieć, że dokonując zgłoszenia atakują Kościół, że przecież nic takiego się nie stało. A jak jest naprawdę? Prawda jest taka, że nie można zapomnieć o doznanych krzywdach, kiedy ich konsekwencje są obecne aktualnie, tu i teraz, w dolegliwościach fizycznych, trudnościach psychicznych i duchowych, mając wpływ na codzienne funkcjonowanie. To często długi proces uzdrowienia, nierzadko trwający całe lata, aby zmagając się z terażniejszością, radzić sobie ze skutkami zranień doznanych w przeszłości. Wiele osób zranionych mówi, że wykorzystanie seksualne coś im bezpowrotnie zabrało. Czasem mimo upływu wielu lat od doznanej krzywdy trwa poszukiwanie własnej tożsamości, poczucia wartości i godności, które próbował odebrać sprawca wykorzystania seksualnego. Jest to też poszukiwanie prawdziwego Boga: „Szukam, o Panie, Twojego oblicza”. W jaki sposób można na nowo odnaleźć oblicze Pana? Jak odnaleźć Boga, który jest przy człowieku w swojej miłującej obecności? Jedna z osób zranionych mówiła, że bardzo trudno jej modlić się, budować relację z Panem Bogiem. I to co pomaga jej w drodze do Boga, do wiary i modlitwy to osobowe spotkanie z drugim człowiekiem, który potrafi ofiarować swój czas i swoją obecność.

Słowa psalmisty: „Szukam, o Panie, Twojego oblicza” są zaproszeniem do poszukiwania oblicza Chrystusa w drugim człowieku i dostrzeganie go w osobach skrzywdzonych wykorzystaniem seksualnym. Kiedy będziemy potrafili dostrzec Jego Oblicze wśród tych, którzy doznali zranienia, którzy żyją, ale czują się jakby byli umarli, wtedy nasza obecność, wsparcie, empatia mogą zaprowadzić ich do doświadczenia uzdrawiającej obecności Jezusa w ich życiu, dającej nadzieję na zmartwychwstanie.

ks. Artur Chłopek

duszpasterz osób pokrzywdzonych
w Archidiecezji Krakowskiej

W MIŁOSIERDZIU TWOIM, PANIE, NADZIEJA MA...

TAJEMNICE BOLESNE

Rozważając Bolesne Tajemnice Różańca świętego wraz z Maryją, najczulszą z Matek, módlmy się za wszystkie osoby skrzywdzone wykorzystaniem seksualnym, które miało miejsce we wspólnocie Kościoła oraz innych środowiskach. Błagajmy Dobrego Boga, aby osuszył łzy, pozszywał zranione serca, odrodził odarte z godności ciała i uzdolnił trwających w bólu do miłości potężniejszej niż śmierć. Naucz nas, skrzywdzonych, że jedynie „w Miłosierdziu Twoim Panie nadzieja ma.”

1. Modlitwa Jezusa w Ogrójcu

Zamykam oczy i czuję jak pulsują skronie Jezusa, na których pojawią się krople krwawego potu. Mocno wierzę w to, że myślałeś wtedy o mnie i o moich siostrach i braciach w krzywdzie. Oddawałeś nas Ojcu i cierpiełeś razem z nami. Ta myśl mnie uspokaja, zbliża do Ciebie. Za chwilę przeżyjesz zdradziecki pocałunek Judasza. My jesteśmy sobie w stanie dokładnie wyobrazić co wtedy czułeś. Przyjmując ten pocałunek pokazałeś nam, że jesteś i rozumiesz. Niechciane pocałunki zmieniają oblicza serc...

Najczulsza Matko wraz z Jezusem ucz mnie, że nigdy nie jesteśmy sami.

2. Biczowanie Jezusa

Przywiązali Cię do kamiennego słupa, nie mogłeś nic zrobić. Twoje święte ciało zostało skazane

na nieludzkie katusze. Ciało Boga-Człowieka odarte z godności. My też często nie mieliśmy wyjścia, gdy silniejsi od nas przywiązywali nas do niechcianych relacji, emocjonalnych więzi, słów pełnych szantażu, dotyku skażonego cierpieniem.

Najczulsza Matko wraz z Jezusem ucz mnie, jak żyć w wolności od krzywdy.

3. Cierniem ukoronowanie Jezusa

Ukoronowali Cię cierniowym diademem. Król cierpienia upokorzony i przepętniony bólem. Kolce wbijane w Twoje święte skronie niczym szpilety grzechu przebijały Twoją skórę. Możemy sobie wyobrazić, jak z bólu zagryzałeś wargi do krwi, a w sercu błagałeś Ojca, aby Cię nie opuszczał, choć czułeś się porzucony. Znamy to uczucie. My też, gdy zdobywamy się na odwagę, aby opowiedzieć swoją krzywdę, spotykamy się nieraz z pytaniami, które sugerują naszą winę lub rozmywiają zło, z postawami broniących naszych oprawców lub przekonaniem, że lepiej o tym nie mówić. A przecież mamy prawo oczekiwać, że w Kościele, w którym kiedyś dokonana się krzywda, dziś znajdziemy prawdę i sprawiedliwość, a także towarzyszenie i pomoc w zdrowieniu...

Najczulsza Matko wraz z Jezusem ucz mnie odważnie patrzeć w przyszłość z nadzieją i wiarą.

4. Droga Krzyżowa

Idziesz swoją ostatnią ziemską drogę, przemierzasz ostatni szlak wyznaczony Ci przez Ojca. Dźwigasz grzechy wszystkich ludzi miażdżące Twoje barki i serce. Na Twoim Obliczu maluje się grymas bólu, nieludzkiego cierpienia, braku sił. Mój Bóg nie ma siły. Także i my często z nich opadamy, przygnieceni krzyżem wspomnień, słów, gestów, dotyku... Uśmiechamy się i żyjemy wokół was, często nie mających pojęcia, co dźwigamy. Może jesteśmy wśród was w tym Kościele, kaplicy i razem z wami słuchamy tych słów, które wywołują w nas ogrom emocji. Siostro i bracie, jeżeli modlisz się razem z nami, nie jesteś sam.

Najczulsza Matko wraz z Jezusem ucz mnie patrzeć miłosiernym spojrzeniem miłości.

5. Śmierć Jezusa na krzyżu

Ostatni oddech. Ostatnie tchnienie życia. Dla wielu stałeś się przegranym, samozwańczym Bogiem, a Ty odchodzisz, żeby wrócić. Umierasz, aby rozbłysnąć światłem zmartwychwstania. Powstając po trzech dniach nie zostaniesz rozpoznany po słowach, gestach czy wyglądzie. Uczniowie rozpoznają Cię po ranach... Często patrzemy na nasze rany przez pryzmat złości, niezrozumienia, wstrętu i nie pozwalamy ich zaleczyć... a Ty swoim z martwych powstaniem nakładasz opatrunek pełen Miłosierdzia, namaszczasz nadzieją...

Najczulsza Matko wraz z Jezusem ucz mnie ogrzewać twarz w blasku Miłosiernego.

oprac. Alicja – osoba skrzywdzona wykorzystaniem seksualnym

Koronka do Bożego Miłosierdzia

Święta Siostra Faustyna zapisała w swoim „Dzienniczku”:

Kiedy przyszedłam na adorację, zaraz mnie ogarnęło wewnętrzne skupienie i ujrzałam Pana Jezusa przywiązanego do słupa, z szat obnażonego, i zaraz nastąpiło biczowanie. Ujrzałam czterech mężczyzn, którzy na zmianę dyscyplinami siekli Pana. Serce mi ustawało patrząc na te boleści; wtem rzekł mi Pan te słowa: Cierpię jeszcze większą boleść od tej, którą widzisz, I dał mi Jezus poznać, za jakie grzechy poddał się biczowaniu, są to grzechy nieczyste. O, jak strasznie Jezus cierpiał moralnie, kiedy się poddał biczowaniu! – Wtem rzekł mi Jezus: Patrz i zobacz rodzaj ludzki w obecnym stanie. I w jednej chwili ujrzałam rzeczy straszne: odstąpili kaci od Pana Jezusa, a przystąpili do biczowania inni ludzie, którzy chwycili za bicze i siekli bez miłosierdzia Pana. Byli nimi kapłani, zakonnicy i zakonnice, i najwyżsi dostojnicy Kościoła, co mnie bardzo zdziwiło, byli ludzie świeccy różnego wieku i stanu – wszyscy wywierali swą złość na niewinnym Jezusie. Widząc to, serce moje popadło w rodzaj konania; i kiedy Go biczowali kaci, milczał Jezus i patrzył się w dal, ale kiedy Go biczowały te dusze, o których wspomniałam wyżej, to Jezus zamknął oczy i cicho, ale strasznie bolesny wyrwał się jęk z Jego Serca. I dał mi Pan poznać szczegółowo, poznać Jezusa, ciężkość złości tych niewdzięcznych dusz. Widzisz, oto jest męka większa nad śmierć moją. Wtenczas zamilkły i usta moje i zaczęłam odczuwać na sobie konanie, i czułam, że nikt mnie nie pocieszy ani wyrwie z tego stanu, tylko Ten, który mnie w niego wprowadził. Wtem rzekł do mnie Pan: Widzę szczery ból serca twego, który przyniósł niezmierną ulgę sercu mojemu (...) (Dz. 445)

Intencja:

Jezu Chryste, Ty cierpisz w każdym zranionym człowieku, zwłaszcza najmniejszym, niewinnym i bezbronny. W Twoich ranach jest pocieszenie i nadzieja uzdrowienia.

Dziś w duchowej jedności z całą wspólnotą Kościoła w Polsce, pragniemy wejść w modlitwę w duchu pokuty i zadośćuczynienia za grzechy wykorzystania seksualnego osób małoletnich.

Powierzamy Ci wszystkie osoby zranione przemocą seksualną w okresie dzieciństwa lub młodości, szczególnie gdy sprawcami tych przestępstw byli

duchowni. Spraw, aby niewyczerpana moc Twojej ofiarnej miłości, przyniosła wszystkim pokrzywdzonym uzdrowienie, wyzwolenie i nadzieję nowego początku.

Prosimy za wszystkie rodziny cierpiące z powodu skutków tego strasznego grzechu oraz za wspólnoty parafialne osłabione zgorzeniem. Daj, aby dzięki Twojemu niezgłębionemu Miłosierdziu, znalazły nadzieję i moc do zwyciężania zła dobrem.

Modlimy się także za sprawców tych straszliwych przestępstw oraz tych, którzy widząc zło, nie stanęli w obronie skrzywdzonych – aby na drodze uznania winy i przyjęcia sprawiedliwej kary i pokuty za własne czyny, szczerze pojednali się z Bogiem i wspólnotą Kościoła.

oprac. Biuro Delegata KEP ds. Ochrony Dzieci i Młodzieży

Instytucje działające na rzecz osób małoletnich
dotkniętych przemocą seksualną oraz ochrony dzieci
i młodzieży w Kościele w Polsce

DELEGAT KEP DS. OCHRONY DZIECI I MŁODZIEŻY

Abp Wojciech Polak

Metropolita Gnieźnieński i Prymas Polski

W marcu 2019 r. biskupi polscy powołali Delegata KEP ds. Ochrony Dzieci i Młodzieży i powierzyli tę funkcję abp. Wojciechowi Polakowi, metropolicie gnieźnieńskiemu, prymasowi Polski i przewodniczącemu Komisji Duchowieństwa KEP. Zadaniem Delegata jest przygotowywanie i przedstawianie projektów służących systemowej odpowiedzi Kościoła w Polsce na dramat wykorzystanie seksualnego małoletnich przez osoby duchowne, a po przyjęciu ich przez episkopat, koordynowanie wprowadzanie ich w życie. Z początkiem września 2019 r. w budynku sekretariatu KEP w Warszawie rozpoczęło działalność Biuro Delegata KEP ds. ochrony dzieci i młodzieży, które ma być wsparciem i zapleczem pracy Delegata.

Biuro Delegata KEP ds. Ochrony Dzieci i Młodzieży

Kierownik: ks. Piotr Studnicki

Skwer kard. Stefana Wyszyńskiego 6, 01-015 Warszawa

tel. +48 726 888 112

e-mail: ochrona@episkopat.pl

www: ochrona.episkopat.pl

KOORDYNATOR KEP

DS. OCHRONY DZIECI I MŁODZIEŻY

o. Adam Żak SJ

W czerwcu 2013 r. Konferencja Episkopatu Polski powołała funkcję Koordynatora KEP ds. ochrony dzieci i młodzieży, którą powierzono jezuitcie o. Adamowi Żakowi. Jako Koordynator KEP, o. Żak SJ zainicjował powstanie przy Akademii Ignatianum w Krakowie Centrum Ochrony Dziecka (COD).

tel.: +48 785 032 106

e-mail: adam.zak@ignatianum.edu.pl

DELEGACI DS. OCHRONY DZIECI I MŁODZIEŻY I DUSZPASTERZE OSÓB POKRZYWDZONYCH

W każdej diecezji i prowincji zakonnej jest wyznaczony delegat ds. ochrony dzieci i młodzieży – osoba odpowiedzialna za przyjmowanie zgłoszeń o wykorzystaniu seksualnym małoletnich przez osobę duchowną i za wskazanie pomocy psychologicznej, konsultacji prawnej i wsparcia duszpasterskiego.

Duszpasterze są odpowiedzialni za wsparcie duchowe osób pokrzywdzonych wykorzystaniem seksualnym, ich rodzin i wspólnot, w których doszło do przestępstwa i zgorszenia.

Pełna baza danych delegatów ds. ochrony dzieci i młodzieży oraz duszpasterzy pokrzywdzonych znajduje się na stronie internetowej ochrona.episkopat.pl.

SIOSTRY TOWARZYSZĄCE OSOBOM ZRANIONYM

Projekt #SiostryDlaZranionych odpowiada na potrzebę włączenia kobiet do budowanego przez Kościół w Polsce systemu pomocy osobom skrzywdzonym wykorzystaniem seksualnym w Kościele. Osobom skrzywdzonym daje możliwość bycia wysłuchanym przez kobiety oraz wyjścia naprzeciw tym, którzy potrzebują duchowego wsparcia oraz towarzyszenia na drodze zdrowienia, niezależnie od etapu przeżywania krzywdy i jej skutków.

Siostry towarzyszące zranionym to jeden z projektów, które Fundacja Świętego Józefa KEP uruchomiła 1 grudnia 2021 r. w porozumieniu z Konsultą Wyższych Przełożonych Żeńskich Zgromadzeń Zakonnych.

Dane sióstr uczestniczących w projekcie dostępne są na stronie internetowej: wspolnotazezranionymi.pl/towarzyszenie

CENTRUM OCHRONY DZIECKA

Placówka zainaugurowała działalność w 2014 r. Do podstawowych zadań COD należy działalność szkoleniowa i wychowawcza w zakresie psychologicznym, pedagogicznym i duchowym w tematyce związanej z wykorzystywaniem seksualnym małoletnich oraz opracowanie i rozwój programów prewencji i wzorów dobrych praktyk dla różnych środowisk duszpasterskich, formacyjnych i wychowawczych, aby pomóc im w tworzeniu bezpiecznych środowisk dla dzieci i młodzieży.

o. Adam Żak SJ – dyrektor

Ewa Kusz – zastępca dyrektora

ul. Kopernika 26, 31-501 Kraków

tel.: +48 785 042 123, +48 12 399 96 67

e-mail: cod@ignatianum.edu.pl

www: cod.ignatianum.edu.pl

COD uruchomiło adres mailowy: **pomoccod@ignatianum.edu.pl** skierowany głównie do osób dotkniętych wykorzystaniem seksualnym w dzieciństwie lub młodości w środowisku kościelnym, szczególnie do tych, które zmagają się, ze skutkami tego rodzaju przemocy.

To możliwość podzielenia się drogą mailową swoją historią, trudnościami, potrzebami i pytaniami. Również w sytuacji, gdy samemu nie doświadczyło się takiej przemocy, ale było lub jest jej świadkiem.

FUNDACJA ŚWIĘTEGO JÓZEFA KONFERENCJI EPISKOPATU POLSKI

W październiku 2019 r. Konferencja Episkopatu Polski podjęła decyzję o utworzeniu Fundacji Świętego Józefa, która ma być dziełem wspierającym budowanie skutecznego systemu pomocy dla osób wykorzystanych seksualnie oraz prewencji w Kościele. Nie zdejmując z przełożonych kościelnych odpowiedzialności za udzielenie wsparcia pokrzywdzonym, fundacja wspiera diecezje albo metropolie, by mogły tworzyć i rozwijać profesjonalne narzędzia w zakresie niesienia niezbędnej pomocy pedagogicznej, psychologicznej i terapeutycznej, prawnej oraz duchowej. Działalność fundacji ma charakter ogólnopolski.

Na pomoc przez różnorodną działalność fundacji mogą liczyć osoby skrzywdzone w dzieciństwie lub młodości, w stanie niepełnosprawności lub bezradności, gdy sprawcami wykorzystania seksualnego byli duchowni lub inne osoby zaangażowane w aktywność wychowawczą, edukacyjną oraz duszpasterską Kościoła. W miarę możliwości fundacja zamierza również wspierać skrzywdzonych seksualnie przez osoby niezwiązane instytucjonalnie z Kościołem katolickim.

Zarząd: Marta Titaniec, ks. Grzegorz Strzelczyk, ks. Janusz Łuczak SAC

Adres korespondencyjny:

Skwer kard. Stefana Wyszyńskiego 6, 01-015 Warszawa

tel. +48 506 687 612 (poniedziałek–piątek, w godz. 9.00–17.00)

e-mail: kontakt@fsj.org.pl

www: fsj.org.pl

- **ZESPÓŁ DS. KONSULTACJI PRAWNOKANONICZNYCH**

Fundacja Świętego Józefa Konferencji Episkopatu Polski powołała zespół do spraw konsultacji prawnokanonicznych, który 11 stycznia 2023 r. rozpoczął udzielanie bezpłatnych konsultacji prawnych dla osób skrzywdzonych wykorzystaniem seksualnym.

Zespół działający przy Fundacji Świętego Józefa KEP tworzą uznane ekspertki i uznani eksperci prawa kanonicznego. Celem działania zespołu jest udzielanie

konsultacji w obszarze prawa kanonicznego osobom, które zgłosiły krzywdę wykorzystania seksualnego w Kościele.

Konsultacje są bezpłatne. Wystarczy przesłać wiadomość z opisem sprawy na specjalnie utworzony do tego celu adres mailowy:

konsultacjekanoniczne@fsj.org.pl

STRONA ZGLOSKRZYWDE.PL

Strona powstała, by osobom, które doznały wykorzystania seksualnego w Kościele albo wiedzą o krzywdzie innych, dostarczyć podstawowych informacji o ich prawach, wsparciu, na jakie mogą liczyć, procedurach zgłoszeń i możliwościach reakcji na ewentualne zaniedbania ze strony władz kościelnych. Stronę utworzyły Biuro Delegata KEP ds. Ochrony Dzieci i Młodzieży oraz Fundacja Świętego Józefa Konferencji Episkopatu Polski.

**Uwagi do kościelnego systemu zgłoszenia i pomocy pokrzywdzonym
można zgłaszać telefonicznie lub e-mailowo:**

tel.: +48 571 805 535 – w czwartki w godzinach 18.00–21.00

e-mail: zgloskrzywde@fsj.org.pl

www: zgloskrzywde.pl

PUNKTY KONSULTACYJNE DLA OSÓB ZRANIONYCH W KOŚCIELE

Punkty konsultacyjne dla osób skrzywdzonych wykorzystaniem seksualnym to miejsce pierwszego kontaktu osób skrzywdzonych z przedstawicielami Kościoła, którzy pragną im pomóc i towarzyszyć.

W każdym z nich odpowiednio przeszkoleni konsultanci, głównie świeccy, są gotowi przyjąć i z szacunkiem wysłuchać, udzielić odpowiedniej informacji i wsparcia. Pomogą też w nawiązaniu kontaktu z prawnikiem lub psychologiem i umożliwią nawiązanie kontaktu z właściwym delegatem przełożonego kościelnego i udzielą wsparcia podczas oficjalnego zgłoszenia krzywdy w Kościele.

Punkty Konsultacyjne świadczą pomoc bezpłatnie. Powstały we współpracy z Fundacją Świętego Józefa Konferencji Episkopatu Polski.

– POZNAŃ (Archidiecezja Poznańska)

tel. +48 693 700 645 w każdą środę od godz. 17.00 do 19.00

e-mail: punkt.konsultacyjny@archpozn.pl

www: archpozn.pl/pl/punkt-konsultacyjny

– GNIEZNO (Archidiecezja Gnieźnieńska)

tel. +48 663 500 192 w każdą pierwszą środę od godz. 17.00 do 19.00

– KALISZ (Diecezja Kaliska)

tel. +48 663 500 199 w każdą pierwszą środę od godz. 17.00 do 19.00

– CIECHANÓW (Diecezja Płocka)

przy Centrum Psychologiczno-Pastoralnym METANOIA

tel. +48 514 614 946 w każdy piątek w godzinach 17.00–20.00

– GDAŃSK (Archidiecezja Gdańska)

tel. +48 534 238 139 w każdy wtorek i piątek w godz. 9.00–13.00 oraz 16.00–20.00

TELEFON ZAUFANIA „SIOSTRY DLA SIÓSTR”

Telefon skierowany do obecnych oraz byłych sióstr zakonnych, które albo same potrzebują pomocy z powodu doznanej w przeszłości krzywdy wykorzystania seksualnego albo w środowisku, w którym pracują, spotkały osobę, która doświadczyła tego typu przemocy.

Telefon zaufania „Siostry dla Sióstr” (SdS) to wspólny projekt Konferencji Wyższych Przełożonych Żeńskich Zgromadzeń Zakonnych w Polsce oraz Fundacji Świętego Józefa Konferencji Episkopatu Polski.

Dyżury odbywają się w każdą środę w godzinach 19.00–21.00

tel.: +48 798 009 615

INICJATYWA „ZRANIENI W KOŚCIELE”

Inicjatywa „Zranieni w Kościele” to telefon zaufania i katolickie środowisko wsparcia dla osób dotkniętych przemocą seksualną w Kościele. Kontakt telefoniczny przeznaczony jest przede wszystkim dla osób, które same doświadczyły wykorzystywania seksualnego oraz ich najbliższych. Otwarty jest również na wszystkich, dla których te grzechy ludzi Kościoła stały się zgorszeniem i przyczyną utraty zaufania do całej wspólnoty wiary.

Inicjatywę tworzą świeccy katolicy zatroskani o bliźnich skrzywdzonych przez przedstawicieli Kościoła, którzy czują się odpowiedzialni za osoby zranione we wspólnocie wiary i za nasz Kościół – ludzi, którzy chcą zrobić co w ich mocy, aby pomóc pokrzywdzonym.

Bezpłatny telefon wsparcia 800 280 900 w każdy wtorek w godz. 19.00–22.00

e-mail: info@zranieni.info (Kontakt za pośrednictwem poczty elektronicznej służy celom informacyjnym. Osoby zranione proszone są o kontakt telefoniczny.)

www: zranieni.info

Telefon „Zranieni w Kościele” przeznaczony jest dla osób dorosłych. Osoby niepełnoletnie zachęcamy do kontaktu z Telefonem Zaufania dla Dzieci i Młodzieży: 116 111.

Biuro Delegata KEP ds. Ochrony Dzieci i Młodzieży

Skwer kard. Stefana Wyszyńskiego 6

01-015 Warszawa

tel. +48 22 530 48 04

e-mail: biurodelegata@episkopat.pl

www.ochrona.episkopat.pl

twitter: @OchronaKEP

Duchowe wsparcie dla osób skrzywdzonych,
ich rodzin i wspólnot

Solidarność z tymi, którzy zostali wykorzystani

wspolnotazezranionymi.pl

**DZIEŃ MODLITWY
I POKUTY ZA GRZECH
WYKORZYSTANIA
SEKSUALNEGO**

**SZUKAM, O PANIE,
TWOJEGO **OBLICZA****

**PIERWSZY PIĄTEK WIELKIEGO POSTU
24 LUTEGO 2023 R.**

**DZIEŃ MODLITWY
I POKUTY ZA GRZECH
WYKORZYSTANIA
SEKSUALNEGO**

**SZUKAM, O PANIE,
TWOJEGO **OBLICZA****

**PIERWSZY PIĄTEK WIELKIEGO POSTU
24 LUTEGO 2023 R.**